

SILVIA TEODOR LA 60 DE ANI !

Dacă pentru a comenta un crâmpeli din desfășurarea istoriei cu toate implicațiile se impune o detașare necesară pentru dobândirea unei depline obiectivități nu este oare temerară încercarea de a prezenta unei confrerii, lumii arheologilor, o colegă a cărei preocupări le-am putut urmări îndeaproape peste 30 de ani ? Răspunsul nu este neapărat negativ. Dacă uneori sunt minimalizate realizările colegilor de generație a căror evoluție nu este corect percepută și mai ales estimată din pricina unor inerții sau lipsei structurale de generozitate există cel puțin același pericol din partea celor mai puțin familiarizați cu domeniul care nu cunosc momentul, circumstanțele și locul din care a fost preluată ștabela și unde a ajuns cu ea la un moment important în treptele cronologice ale unei vieți de cercetător.

Drumul în viață al Silviei Teodor a început la 15 aprilie 1934 la Dorohoi, un târg din nordul Moldovei care a dat științei și artei românești numeroși slujitori de elită. Din mediul familial a învățat să prețuiască unele eterne valori ale umanității și însemnătatea unei discipline a muncii. Practicarea sportului i-a amplificat zestrea de sănătate și înțelegerea spiritului de lucru în echipă. Dorohoiul copilăriei în care alături de români erau prezente și alte etnii a învățat-o să respecte și religiile altora, să prețuiască oamenii după calitățile lor, să aibă înțelegere pentru dialog, discernământ.

Înscrisă la Facultatea de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași a optat pentru cercetarea cu precădere a istoriei vechi. De la mulți profesori (D. Berlescu, C. Cihodaru, Gh. Platon, V. Neamțu) a avut de învățat și lucruri utile profesiei viitoare, dar profesorii D. Tudor și M. Petrescu-Dîmbovița au exercitat o influență hotărâtoare. În anii studenției a participat la activitatea cercului de istorie veche și apoi pe șantierele arheologice de la Traian (Jud. Neamț).

După absolvire a fost directoarea Muzeului de Istorie Fălticeni (1956–1959) creat de cunoscutul om de cultură, politician și magistrat Vasile Ciurea. În orașul care a dat țării atâtea familii de cărturari avea de păstrat și de salvat pentru viitorime, în circumstanțe rareori favorabile, importante valori. A urmat venirea la Iași și din anul 1962 a intrat prin concurs ca cercetător științific la Institutul de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” al Academiei Române. De la început domeniul căruia avea să i se consacre a fost „Istoria geto-dacilor la est de Carpați în secolele IV-II î.e.n.” și „devierile” au fost relativ rare și datorate mai ales procentului de hazard al descoperirilor arheologice.

Informațiile literare despre geto-daci pentru perioada anterioară epocii lui Burebista – Decebal sunt relativ puțin numeroase. Plasarea unor evenimente, localizarea lor în spațiul carpato-nistrean, întocmirea unor fundamentate pagini de istorie nu poate fi realizată fără însemnate săpături arheologice. Aspectele generale și specificitatea cercetărilor din acest spațiu datorate prezenței (Tyras) sau apropierii (Olbia) unor colonii grecești, a unor populații alogene (bastami, celți), se impunea a fi bine ilustrată. A întreprins săpături arheologice la *Baia. Botoșana și Dolhasca – Budeni* (Jud. Suceava), *Cucorăni și Lozna* (Jud. Botoșani), *Ciurea și Șorogari-Iași* (Jud. Iași), *Arsura și Huși-Corni* (Jud. Vaslui), *Poiana și Brăhășești* (Jud. Galați), *Borniy* (Jud. Neamț) și a publicat cu regularitate, pentru unele obiective veritabile monografii, rezultatele cercetărilor. A îmbogățit substanțial baza documentară a perioadei studiate.

Teza de doctorat „Civilizația geto-dacică la est de Carpați până în secolul I î.e.n.”, întocmită sub îndrumarea Prof. Dr. Doc. M. Petrescu-Dîmbovița, susținută în anul 1981 la Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, a marcat un important moment în activitatea științifică. Au fost relevate contribuțiile la istoria economică a perioadei, sintetizarea judicioasă a rezultatelor propriilor săpături arheologice și ale altor arheologi români și străini, considerațiile istorice.

Buna cunoaștere a materialelor recoltate, o înțelegere corectă a complexelor cercetate, o separare atentă a produselor populațiilor alogene și a importurilor contribuie la creșterea clarității și utilității studiilor elaborate. A apreciat în mod constant factorul getic autohton subliniind permanența sa. În același timp a publicat și pertinente lucrări despre prezența elenică, bastarnică sau celtică în spațiul carpato-nistrean.

Participantă activă la numeroase sesiuni naționale ale institutelor de arheologie, ale muzeelor, a fost de asemeni prezentă la colocviile internaționale de la Nitra (1980), Băile Herculane (1992), și la Congreșele Internaționale de pre- și protoistorie de la Mainz (1987) și Bratislava (1991). Călătoriile de documentare în Bulgaria, Cehia, Germania, Rusia, Slovacia, Ucraina i-au îmbunătățit de asemeni baza de informații și s-au răsfrânt pozitiv în lucrările publicate în țară și străinătate (*Thracia, Noi Tracii. Archéologické Rozhledi, Dacia, SCIVA, Arheologia Moldovei, Thraco-Dacica, Materiale și cercetări arheologice, Terra Nostra, Cercetări Istorice, Carpica, Hierasus, Studii și cercetări – Suceava, Fasti Archaeologici*).

O deosebită activitate a desfășurat în cadrul Institutului Român de Tracologie unde deține din anul 1984 funcțiile de: secretar al Filialei Iași, membră a Consiliului Științific și a colegiului de redacție a revistei „Thraco-Dacica”.

Lucrări predate editurilor precum: „Așezări fortificate geto-dacice de pe teritoriul României” (în colaborare) sau teza de doctorat cu titlul mai sus amintit, elaborarea unei monografii asupra cetății de la Poiana (în colaborare) indică importanta contribuție a cercetărilor Silviei Teodor la cunoașterea civilizației getice est-carpatică. Prezența în lista de lucrări a unui număr apreciabil de recenzii este și o mărturie a participării la bucuria realizărilor unor colegi mai apropiați sau mai îndepărtați.

Dacă lista de lucrări, ilustrează activitatea omului de știință se impune a sublinia și unele calități umane ale Silviei Teodor. O colegialitate corectă, atentă și la grijile diurne cu păstrarea unui teritoriu al demnității, o vocație pentru concilierea relațiilor interumane și a colaborării i-au consolidat un loc distinct în colectivul Institutului.

La această aniversare urăm colegei noastre sănătate, ani mulți și rodnici, bucurii în munca științifică și în viață.

LISTA DE LUCRĂRI

1. Șantierul arheologic Hangu-Cetățuia (în colaborare cu D. Teodor), în *Materiale*, VII, 1961, p. 42-43.
2. Contribuții la cunoașterea ceramicii din secolele III-II î.e.n. din Moldova, în *SCIV*, 18, 1967, 1, p. 25-45.
3. Cercetări arheologice în așezarea din secolele II-III e.n. de la Medeleni, com. Cucorâni, în *Studii și materiale*, Suceava, I, 1969, p. 37-42.
4. Ceramica grecească din muzeul de istorie a Moldovei (în colaborare cu S. Sanie), în *ArhMold*, VI, 1969, p. 56-64.
5. Unele date cu privire la cultura geto-dacică în nordul Moldovei în lumina săpăturilor de la Botoșana, în *SCIV*, 20, 1969, 1, p. 33-42.
6. Așezarea din secolele III-II î.e.n. de la Șorogari (jud. Iași), în *ArhMold*, VI, 1969, p. 321-327.
7. Bastarnii pe teritoriul Moldovei, în *Studii și materiale*, III, Suceava, 1973, p. 37-46.
8. Descoperiri de unelte dacice pe teritoriul Moldovei, în *Terra Nostra*, III, 1973, p. 125-145.
9. Cetatea traco-getică de la Arsura, jud. Vaslui (1964), în *Materiale*, X, 1973, p. 53-60.
10. Contribuția cercetărilor arheologice de la Cucorâni, jud. Botoșani la cunoașterea culturii geto-dacice din Moldova în secolele III-II î.e.n., în *Din trecutul județului Botoșani*, 1974, p. 63-77.
11. Le commencement de La Tène dans le nord-est de la Roumanie, în *Thracia*, III, Serdica, 1974, p. 151-163.
12. Săpăturile de la Cucorâni (jud. Botoșani), în *ArhMold*, VIII, 1975, p. 121-201.
13. O amforă ștampilată de la Hîrlău (în colaborare cu Stela Cheptea), în *Cercetări*, VIII, 1977, p. 231-233.
14. Agricultura la geto-dacii din Moldova înainte de cucerirea romană, în *Cercetări agronomice în Moldova*, IV, 1978, p. 147-152.
15. Săpăturile arheologice de la Budeni, com. Dolhasca, jud. Suceava, în *Suceava*, V, 1978, p. 142-160.
16. Descoperirile arheologice de la Lozna, com. Dersca, Jud. Botoșani, în *Hierasus*, 1978, p. 121-140.
17. Vestigii din epoca bronzului și prima epocă a fierului de la Botoșana, în *Suceava*, VI, 1979, p. 45-60.
18. Descoperirile arheologice de la Lozna, com. Dersca (așezarea hallstattană) (în colaborare cu P. Șadurschi), în *Materiale*, Oradea, 1979, p. 81-85.
19. Dépôt d'outils en fer d'époque La Tène de Lozna, dép. de Botoșani (în colaborare cu P. Șadurschi), în *Inventaria Archaeologica*, XI, 1979, R 71 a-1, 13 p.
20. A hoard of Iron ware at Lozna, Roumania, în *ArchRozh*, XXXI, Praga, 1979, p. 318.
21. Considerații privind cultura geto-dacică din Moldova în secolele IV-III î.e.n. (în colaborare cu V. V. Bazarciuc), în *ActaMM*, I, 1980, p. 57-80.
22. Așezarea de epocă Latène de la Botoșana, jud. Suceava, în *SCIVA*, 31, 1980, 2, p. 181-227.
23. Das Werkzeugdepot von Lozna (Kr. Botoșani), în *Dacia*, N.S., XXIV, 1980, p. 133-150.
24. Așezarea de epocă Latène de la Lozna, în *Materiale*, XIV, Tulcea, 1980, p. 225-237.
25. Așezarea din secolele IV-III î.e.n. de la Huși-Corni, în *Thraco-Dacica*, II, 1981, p. 169-195.
26. Descoperirile din prima epocă a fierului de la Lozna-Dealul Morii (în colaborare cu P. Șadurschi), în *Hierasus*, 1981, p. 13-31.
27. Depozitul de unelte de fier de la Lozna, jud. Botoșani, în *Noi Tracii*, XI, 1982, 94, p. 4-8.
28. Primul Congres Internațional de Thracologie- Sofia, 1972, în *AIIA*, Iași, XIX, 1982, p. 644-646.
29. Construcțiile de lemn din turbăria de la Lozna, jud. Botoșani, în *Thraco-Dacica*, IV, 1983, 1-2, p. 114-128.
30. Contribuții la istoria relațiilor dintre geții est-carpatici și lumea greco-macedoneană, în *Symposia Tracologica*, 1, Craiova, 1983, p. 41.
31. Aspecte ale activității meșteșugărești în Dacia est-carpatică pînă la Burebista (Depozitul de la Onicen-Neamț), în *SAA*, I, Iași, 1983, p. 94-102.
32. Cu privire la relațiile dintre geții est-carpatici și lumea greco-macedoneană, în *ActaMM*, V-VI, 1983-1984, p. 155-168.
33. Descoperirile din epoca Latène din zona Neamțului, în *Thraco-Dacica*, V, 1984, 1-2, p. 123-137.
34. Elemente vest La Tène pe teritoriul est-carpatic, în *Symposia Tracologica*, 3, Constanța, 1985, p. 76-77.
35. Un tezaur de monede callatiene din bronz descoperit la Poiana, în *Symposia Tracologica*, 4, Oradea, 1986, p. 47.
36. Tezaurul de monede callatiene descoperit la Poiana, jud. Galați (în colaborare cu S. Țau și M. Nicu), în *Thraco-Dacica*, VIII, 1-2, 1987, p. 133-138.
37. Cercetările arheologice de la Ciurea, jud. Iași, în *ArhMold*, XI, 1987, p. 65-102.
38. Elemente celtice pe teritoriul est-carpatic al României, în *ArhMold*, XII, 1988, p. 33-51.
39. Valorificarea moștenirii trecutului poporului român, obiectiv major al cercetării arheologice, în *RMM*, 2, XVII, 1986, p. 9-10.
40. Geții din sudul Moldovei în lumina ultimelor cercetări arheologice, în *Symposia Tracologica*, 6, Piatra Neamț, 1988, p. 83.
41. Civilizația geto-dacică la est de Carpați. Considerații topografice, în *Symposia Tracologica*, 7, Tulcea, 1989, p. 115-125.
42. Metalurgia fierului la est de Carpați în epoca geto-dacică, în *Thraco-Dacica*, X, 1990, 1-2, p. 67-74.
43. Puncte de vedere asupra relațiilor est-vest în lumea geto-dacică, în *Symposia Tracologica*, 8, Satu Mare, 1990, p. 159.
44. Considerații asupra civilizației geto-dacice din zona est-carpatică, în *două jumătate a mileniului I î.e.n.*, în *Probleme actuale ale istoriei naționale și universale*, Chișinău, 1992, p. 48-61.
45. Așezarea de epocă Latène de la Lozna-Hlibicioc, în *ArhMold*, XV, 1992, p. 45-70.
46. Importuri grecești la Piroboridava, în *Symposia Tracologica*, 9, Băile Herculane, 1992, p. 138.
47. Stratigrafia stațiunii arheologice de la Poiana, în *Carpica*, XXIII/1, 1993, p. 115-124.
48. Descoperiri monetare din așezarea geto-dacică de la Poiana-Tecuci, (în colaborare cu V. Mihăilescu-Bîrliba), în *ArhMold*, XVI, 1993, p. 121-130.
49. Așezări fortificate geto-dacice din secolele VI a. C. - I p. C. (în colaborare cu I. Glodariu, G. Trohani, T. Arnăuț), Editura Meridiane, sub tipar.
50. Noi morminte din epoca bronzului descoperite la Poiana-Tecuci, în *MemAntiq*, XIX, 1994, p. 201-212.

51. *Relations between the Autochthonous Population and the Migratory Populations on the Territory of Romania*, ed. Miron Constantinescu, Șt. Pascu, P. Diaconu, *recenzie în AIIA*, Iași, XIII, 1976, p. 429-431.
52. *Das Brandgräberfeld von Horadt „Kaisergarten“ kreis Bernkastel*, de Gustav Mahr și Andrei Miron *recenzie*, în *AIIA*, Iași, XX, 1983, p. 164.
53. *Monedele geto-dacilor*, de C. Preda, *recenzie în AIIA*, Iași, XI, 1974, p. 297-301.
54. *Thraco-Dacica*, I, București, 1976, *recenzie în AIIA*, Iași, XIV, 1977, p. 649-650.
55. *Studia Thracologica*, de Radu Vulpe, *recenzie în AIIA*, Iași, XIV, 1977, p. 646-649.
56. *Importuri romane pe teritoriul Daciei*, de Ioan Glodariu, *recenzie în CercetSt*, 1974, p. 281-283.
57. *Carpica* (Muzeul Județean Bacău), nr. IV, 1971, *recenzie în RevMuz*, 6, 1973, p. 558-560.
58. *Alba Regia*, XIV, 1980, *recenzie în AIIA*, Iași, XIV, 1977, p. 640-642.
59. *La monnaie romaine chez les Daces orientaux*, de V. Mihăilescu-Bîrliba, *recenzie în AIIA*, Iași, XVIII, 1981, p. 765-766.
60. *Naselenie Bosporskovo gosudarstvo v VI-II v do.n.e.*, de A. A. Masleniko, *recenzie în AIIA*, Iași, XIX, 1982, p. 842.
61. *Arhaičeskij Torik Antičnij gorod na severo-vostoke Ponta*, de N. A. Onaiko, *recenzie în AIIA*, Iași, XIX, 1982, p. 841-842.
62. *Civilizația romană la est de Carpați și romanitatea pe teritoriul Moldovei*, de Silviu Sanie, *recenzie în AIIA*, Iași, XIX, 1982, p. 689-691.
63. *Ceramica traco-getică*, de Emil Moscalu, *recenzie în AIIA*, XXI, 1984, p. 641.
64. *Krasnokuŭkoj Kurgan*, de A. I. Meliukova, *recenzie în AIIA*, Iași, XXI, 1984, p. 674-675.
65. *Corpus of Celtic finds in Hungary, I Transdanubia*, 1, 1987, *recenzie în ArhMold*, XIII, 1990, p. 250-251.
66. *Wczesne fazy Kultury Przeworskiej. Chronologia-Zasięg-Pawiazonia*, de Teresa Dambrowska, *recenzie în ArhMold*, XIV, 1991, p. 166-170.
67. *Dacia răsăriteană în secolele VI-I î.e.n. Economie și monedă*, de V. Mihăilescu-Bîrliba, *recenzie în ArhMold*, XV, 1992, p. 213-214.